

ІНТЕГРАЦІЙНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Пилипенко А. А., Литвиненко А. О.

Анотація. Розглянуто теоретико-методичне забезпечення управління розвитком виробничого потенціалу промислових підприємств на основі поширення інтеграційних та коопераційних відносин у сфері інноваційного оновлення їх бізнес-процесів. Розвиток потенціалу розглянуто в контексті удосконалення окремих елементів матеріально-технічної бази підприємства, заснованого на управлінні трансфертом технологій. Запропоновано схему процесу розробки програми інтеграційного розвитку потенціалу промислових підприємств та наведено результати її практичного використання. Як інструментарій обґрунтування програми розвитку потенціалу підприємства використано лінійне програмування. За його допомогою здійснено формування оптимального переліку організаційно-технічних заходів щодо розвитку матеріально-технічної бази підприємства.

Ключові слова: потенціал підприємства, інтеграційна взаємодія, дифузія інновацій, матеріально-технічна база, програма розвитку.

ИНТЕГРАЦИОННЫЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Пилипенко А. А., Литвиненко А. О.

Аннотация. Рассмотрено теоретико-методическое обеспечение управления развитием производственного потенциала промышленных предприятий на основе распространения интеграционных и кооперационных отношений, ориентированных на инновационное обновление их бизнес-процессов. Развитие потенциала представлено в контексте усовершенствования отдельных элементов материально-технической базы предприятия через управление трансфертом технологий. Предложена схема процесса разработки программы интеграционного развития потенциала промышленных предприятий и приведены результаты ее практического использования. В качестве инструмента обоснования программы развития потенциала предприятия использовано линейное программирование. С его помощью формируется оптимальный перечень организационно-технических мероприятий по развитию материально-технической базы предприятия.

Ключевые слова: потенциал предприятия, интеграционное взаимодействие, диффузия инноваций, материально-техническая база, программа развития.

THE INTEGRATION BASIS FOR MANAGING THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISE CAPACITY

A. Pylypenko, A. Lytvynenko

Abstract. The article presents theoretical and methodical support for managing the development of industrial enterprise capacity by spreading the integration and cooperative relations directed at innovative renewal of their business processes. The capacity development is considered in the context of improving individual elements of the enterprise material and technical base by means of technology transfer management. The scheme of the process for designing a program for the integration development of industrial enterprise capacity has been proposed. The results of the scheme practical implementation have been presented. The linear programming was used as a tool to justify the program of the enterprise capacity development. With its help the optimal list of organizational and technical measures on the development of the enterprise material and technical base has been formed.

Keywords: enterprise capacity, integration interaction, diffusion of innovation, material and technical base, program of development.

Однією з головних тенденцій світового економічного розвитку є поширення інтеграційних процесів та виникнення різного роду м'яких інтеграційних утворень. Актуальність цієї тенденції для національної еко-

номіки вже доведено в роботах авторів статті [1, с. 15–42]. З теоретичної точки зору доречність прийняття інтеграційного підґрунтя розвитку економіки пояснюється, зокрема, високим розповсюдженням положень концепції динамічних спроможностей фірми [2] у наукових дослідженнях. Ця концепція на високому рівні агрегації обґрунтовує доречність інтеграційної взаємодії підприємств у процесі утворення ними конкурентних переваг. Водночас певні питання максимізації потенціалу інтеграційної взаємодії та вироблення відповідного управлінського інструментарію потребують більш детального розгляду.

У цьому контексті звернемо увагу на достатнє поширення в економічних дослідженнях категорії потенціалу та виділення ряду концепцій до визначення його сутності. Учені [3; 4], як правило, розглядають потенціал через наявність у підприємства певного виду ресурсів та можливостей щодо їх використання. Отже, і розвиток потенціалу можна розглядати як удосконалення елементів матеріально-технічної бази підприємства (МТБП), що вже було доведено авторами [5]. На жаль, у більшості випадків, під час розгляду розвитку потенціалу підприємства нівелюється саме інтеграційне підґрунтя. Певним виключенням є робота С. Сасш [6], де розглядається управління потенціалом взаємодії підприємства з його стейкхолдерами. На жаль, при цьому не надається підходу до кількісного визначення такого потенціалу.

Окремо зазначимо, що існує багато робіт, що присвячені оцінюванню потенціалу підприємства. Зокрема, В. С. Пономаренко та І. В. Гонтарева [7, с. 90–92] розглядають рівень розвитку виробничого потенціалу як одну з головних характеристик системної ефективності розвитку підприємства. М. В. Новікова [8], у свою чергу, зміщує акцент уваги на управління стратегічним потенціалом, високий рівень якого є основою стійкого розвитку підприємства. Ці роботи підтверджують актуальність формування контурів управління потенціалом підприємства, орієнтованих на оптимізацію використання його елементів. Далі нами запропоновано розглянути лише ресурсну складову з зазначеної проблеми, пов'язаної з розвитком матеріально-технічної бази підприємства.

Метою статті є розвиток теоретико-методичних положень організації управління розвитком матеріально-технічної бази підприємства як складової його потенціалу на основі поширення інтеграційно-коопераційної взаємодії.

Воснову реалізації мети статті покладено розробки авторів [5] щодо представлення матеріально-технічної бази підприємства (МТБП) через сукупність засобів праці (ЗП), предметів праці (ПП) та використовуваних технологій (ТХ), що забезпечують їх взаємодію. При цьому, розширюючи концепцію динамічних спроможностей набутками економіки знань, МТБП розглядатиметься з огляду на розуміння ресурсів підприємства як знань про можливість залучення до складу МТБП певного матеріального об'єкта. Цілком природно, що такі знання можуть розповсюджуватися й на контрагентів підприємства. Відповідно, встановлення інтеграційних зв'язків із власниками таких матеріальних об'єктів може виступати умовою їх залучення до елементів матеріально-технічної бази підприємства, а отже, й до збільшення його потенціалу.

За такого підходу зміняться і критерії ефективності функціонування механізму управління розвитком матеріально-технічної бази підприємства (MUR_{MTB}). Тут запропонуємо для MUR_{MTB} врахувати виникнення синергії елементів МТБП, виділивши внутрішній та зовнішній прояви синергії. Внутрішній прояв характеризуватиме появу синергії у рамках сформованої композиції елементів МТБП підприємства та його контрагентів (ресурсна чи технологічна синергія). Внутрішнім проявом буде також поява синергії між елементами МТБП та бізнес-процесами залучених у інтеграційну взаємодію підприємств. Зовнішній прояв синергії визначатиме появу додаткових ефектів від присутності підприємства в зонах компетентності (товарна чи операційна синергія).

У контексті визначення ефекту синергії від забезпечення розширеного відтворення МТБП інтеграційним шляхом вельми цінною є наша пропозиція [9, с. 68] щодо виділення унікальних та компліментарних ресурсів. Ми пропонуємо її розширити відносно МТБП в цілому. Отже, в рамках МТБП виділятимуться унікальні елементи (ті елементи, які визначають позицію підприємства в зоні компетентності) та компліментарні елементи (ті елементи, які не є критичними обмеженнями в діяльності підприємства). Відповідно, переважну увагу MUR_{MTB} віддаватиме унікальним елементам МТБП, та саме унікальні елементи МТБП становитимуть інтерес для старту інтеграційного процесу та розвитку потенціалу підприємства. Інтеграційне підґрунтя роботи MUR_{MTB} відноситься також і до технологічної складової. У такому випадку трансферт технологій перетворюється в інструмент MUR_{MTB} . Аналогічно, як видно з рис. 1, на інтеграційній основі може бути організовано впровадження інновацій у розвиток МТБП та потенціалу підприємства в цілому.

Подану на рис. 1 схему можна розглядати як елемент інтеграційного залучення елементів МТБП, виділений у складі MUR_{MTB} (далі трактуватимемо як субмеханізм MUR_{MTB}^B). Тут зазначимо, що коопераційно-інтеграційна взаємодія підприємств можлива на рівні обґрунтування програм технологічного оновлення. Прикладом такої ситуації може слугувати інтеграційна взаємодія ПАТ «Велт» та ДП «Електроважмаш». Інтеграційна взаємодія цих підприємств із боку ДП «Електроважмаш» реалізується через постачання до ПАТ «Велт» елементів технологічної оснастки. З іншого боку, ПАТ «Велт» пропонує інноваційні розробки, які можуть розкрити потенціал МТБП ДП «Електроважмаш». Частина інноваційних розробок ПАТ «Велт», орієнтованих на зниження норм витрат та забезпечення економії матеріалів, можуть передаватися на ДП «Електроважмаш» та роз-

глядатися як організаційно-технічні заходи (ОТЗ). Зрозуміло, що такі ОТЗ входять як складовий елемент до програми розвитку МТБ ДП «Електроважмаш». При цьому дія $МУР_{МТБ}$ має враховувати можливість як відокремленого застосування ОТЗ, так і можливість створення комплексної програми щодо їх застосування. Відповідно, прийняття рішення щодо відбору ОТЗ чи формування набору заходів входить у зону впливу $МУР_{МТБ}$.

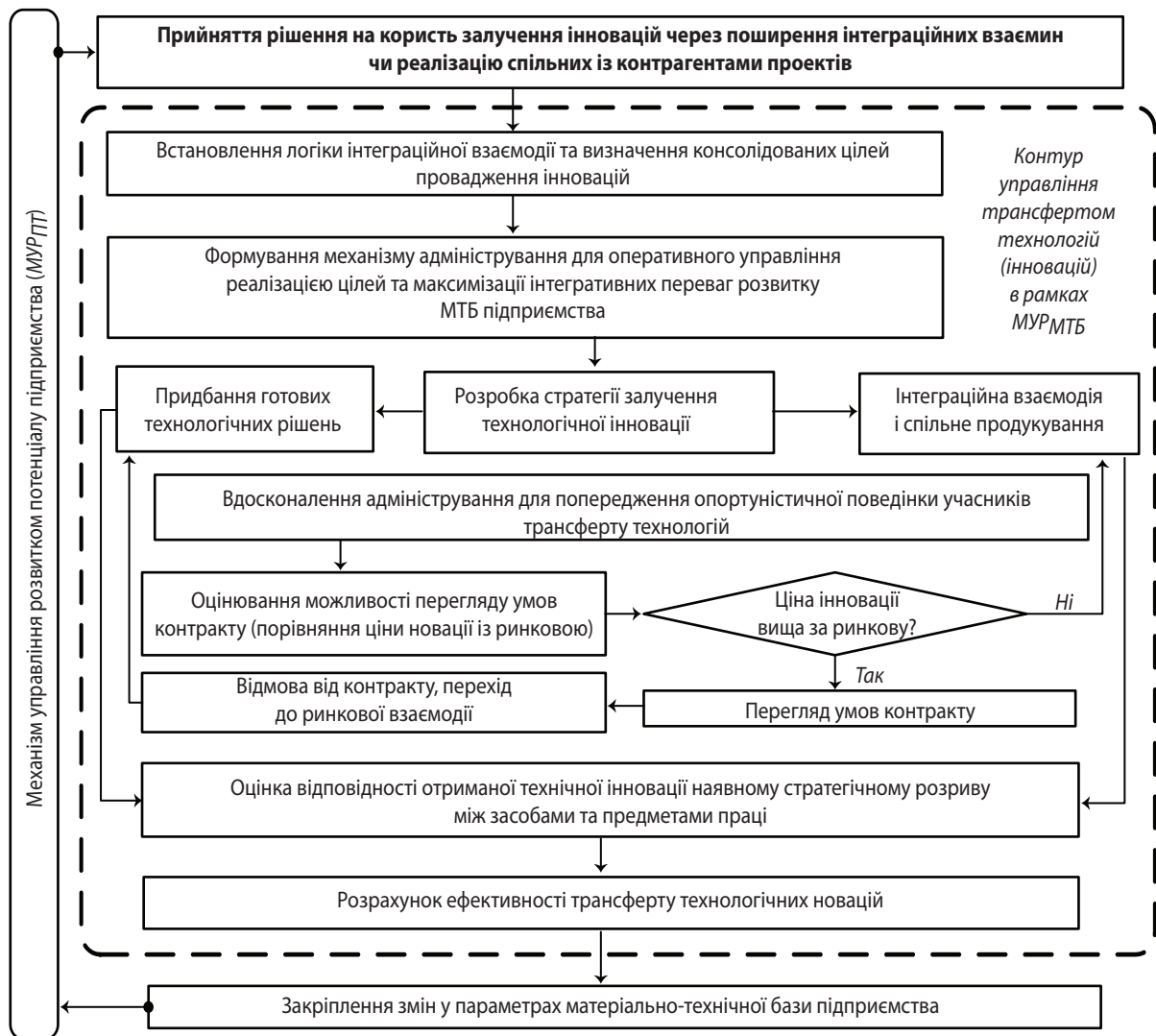

Рис. 1. Інтеграційне підґрунтя розвитку потенціалу підприємства

Звідси стає природним виділення оптимізаційних контурів у роботі $МУР_{МТБ}$, які на підставі апарату лінійного програмування [10] обирали б оптимальні впливи на елементи МТБП. Виділення оптимізаційних контурів особливо актуально з огляду на об'єктивні відмінності в ефективності різних ОТЗ та за різного рівня витрат на їх реалізацію. Особливості застосування оптимізаційних методів у роботі $МУР_{МТБ}$ розглянемо на прикладі формування програми заходів щодо економії матеріалів, які ПАТ «Велт» може запропонувати ДП «Електроважмаш». Перелік таких заходів наведено у табл. 1.

Як можна побачити, впровадження зазначених у табл. 1 ОТЗ забезпечує для ДП «Електроважмаш» реалізацію переходу до нової конфігурації використовуваних технологій $\{TX(t)\} \rightarrow \{TX(t+1)\}$. Окрім того, з боку механізму управління розвитком МТБ ДП «Електроважмаш» передбачено можливість оптимізації використання матеріалів у рамках переходу $\{ПП(t)\} \rightarrow \{ПП(t+1)\}$. В цілому, в табл. 1 задекларовано сім можливих заходів, комбінація яких формуватиме програму розвитку МТБП на ДП «Електроважмаш». Під час формування такої програми доречним буде скористатися розробками В. В. Черкасова [11] щодо формування оптимізації виробничої програми й завантаження потужностей промислових підприємств. Їх адаптацію до умов функціонування $МУР_{МТБ}$ та заданих у табл. 1 параметрів наведено на рис. 2.

Варіанти заходів для формування програми розвитку потенціалу підприємства

Аспект розвитку МТБП	Характеристика можливого організаційно-технічного заходу (ОТЗ _і)	Бізнес-процеси для застосування ОТЗ (БП _і)
Зміна завантаження засобів праці	ОТЗ ₁ – зміна параметрів завантаження устаткування в рамках перегляду норм витрачання матеріалів	БП ₁ – виробництво асинхронних електричних двигунів потужністю понад 1 кВт
	ОТЗ ₂ – збільшення частки виробів із алюмінію та мідної проволочки власного виробництва у загальному обсязі напівфабрикатів	БП ₂ – виробництво тягових двигунів
Зміна параметрів використання матеріалів	ОТЗ ₃ – зміна марки та постачальника роликів підшипників для ротору та мідної проволочки для обмотки збудження	БП ₃ – виробництво генераторних мобільних установок
	ОТЗ ₄ – заміна прокату з плоскої сталі на прокат із гарячим прокатуванням та перехід до прокату кратних розмірів	БП ₄ – виробництво пристроїв захисту від коливань напруги (стабілізаторів) для силових електричних кабелів змінного струму
Технологічні та організаційні заходи	ОТЗ ₅ – підвищення ритмічності роботи вантажно-розвантажувальних пристроїв	БП ₅ – виробництво генераторів змінного та постійного струму та перетворювачів
	ОТЗ ₆ – збільшення обсягів страхового запасу з економією від масштабу закупівлі	
	ОТЗ ₇ – укладання довгострокових угод із постачальниками частин електродвигунів, генераторів та трансформаторів	

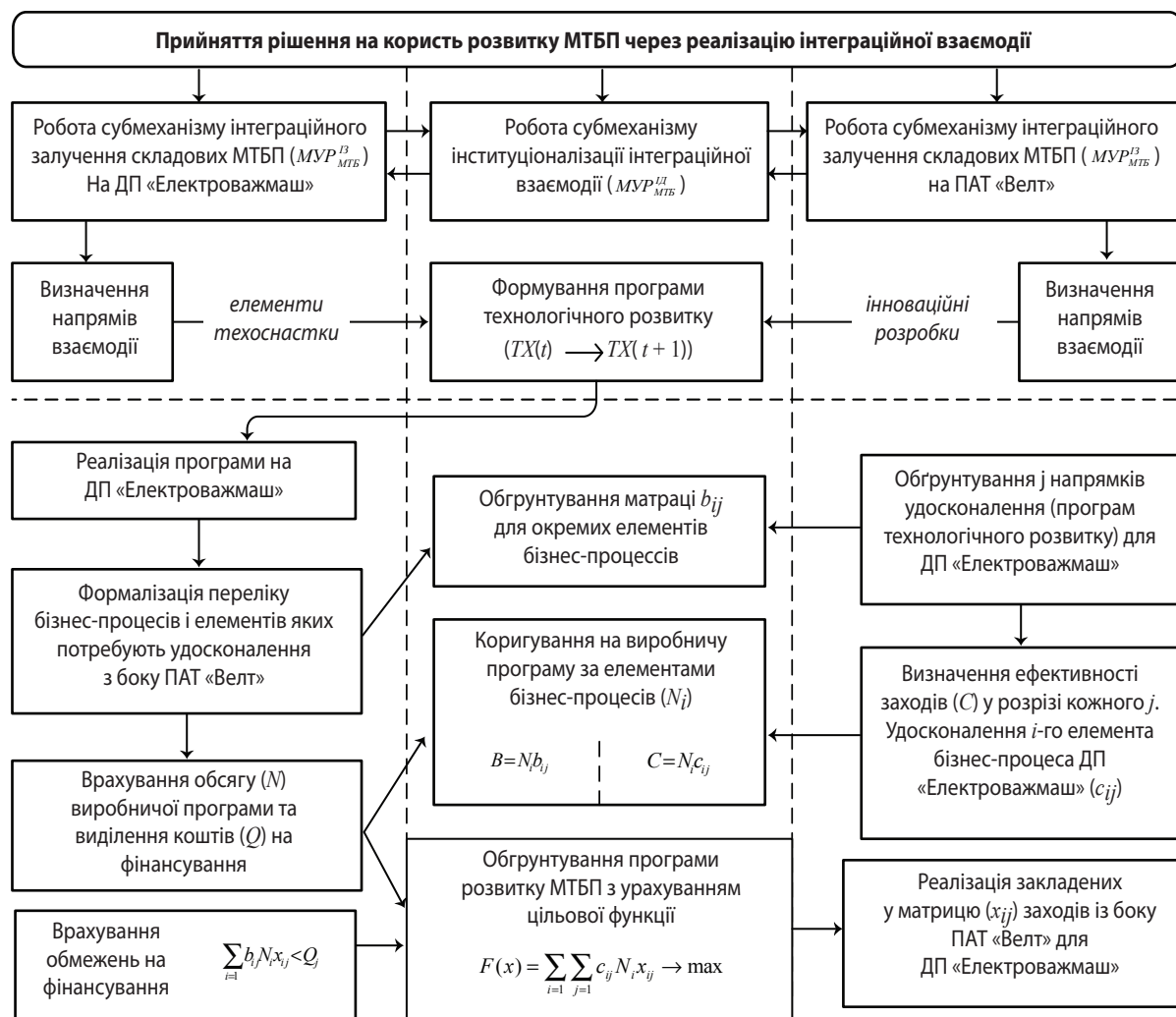

Рис. 2. Схема процесу розробки програми розвитку потенціалу

Зазначимо, що ДП «Електроважмаш» випускає турбогенератори для теплових і атомних електростанцій, гідрогенератори – для гідроелектростанцій, великі електричні машини та тягове обладнання. Відповідно, й поданий на рис. 2 підхід доречно використовувати лише для тягового обладнання, оскільки бізнес-процеси з виробництва решти продукції вимагають більш індивідуалізованого підходу (логіка формування програми розвитку потенціалу зміниться лише в напрямку врахування більшої кількості факторів). Практичне впровадження означеної на рис. 3 схеми реалізовано за допомогою елемента «пошук рішення» пакету Microsoft Excel. Похідні умови для розробки програми розвитку та базові умови реалізації виділені у табл. 1 бізнес-процесів ДП «Електроважмаш» наведено на рис. 3. З нього можна побачити розподіл означених у табл. 1 заходів у розрізі бізнес-процесів підприємства.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Вартість реалізації організаційно-технічного заходу за окремим бізнес-процесом (bij)								
2	<i>i</i> -ті бізнес-процеси, по відношенню до		<i>j</i> -тий організаційно-технічний захід						
3	яких розробляється програма розвитку		ОТ31	ОТ32	ОТ33	ОТ34	ОТ35	ОТ36	ОТ37
4	Виробництво асинхронних двигунів	БП1	54,2	45,4	64,6	20,2	23,1	45,4	54,1
5	Виробництво тягових двигунів	БП2	29,2	23,3	32,7	10,4	14,7	23,3	28,3
6	Генератори мобільних установок	БП3	12,4	16,7	31,5	23,1	27,3	12,4	25,3
7	Пристрої захисту від коливань напру	БП4	15,1	67,8	58,1	22,9	51,3	45,6	63,4
8	Генератори змінного та постійного с	БП5	22,9	77,3	10,8	34,3	38,4	74,3	15,5
9									
10	Характеристики бізнес-процесів ДП "Електроважмаш"								
11	Бізнес-процес (БПі)		Виробнича програма (N), шт.	Витрати на одиницю виробленої продукції, тис. грн.	Вартість реалізації одиниці продукції, тис. грн.	Рентабельність продаж			
12									
13	Виробництво асинхронних двигунів	БП1	115	4,51	5,4	16,5%			
14	Виробництво тягових двигунів	БП2	227	3,45	3,98	13,3%			
15	Генератори мобільних установок	БП3	340	1,27	1,38	8,0%			
16	Пристрої захисту від коливань напру	БП4	238	2,34	2,67	12,4%			
17	Генератори змінного та постійного с	БП5	134	1,27	1,48	14,2%			
18	Разом		1054	12,84	14,91	13,9%			

Рис. 3. Похідні умови для розробки програми розвитку потенціалу

В елементі «пошук рішення» задаються такі умови його налаштування: задається вимога максимізації цільової функції (ячейка \$I\$61); встановлюється діапазон для підбору значень (діапазон \$C\$28:\$I\$32); задається вимога бінарного значення параметрів x_{ij} (значення в діапазоні \$C\$28:\$I\$32), що визначають перелік відібраних ОТЗ; встановлюється вимога неперевищення вартості програми розвитку розміру виділеного фінансування (реалізується введенням обмеження «\$C\$42 <=\$C\$24»). Опис сформованої програми розвитку МТБП для ДП «Електроважмаш» та визначення параметрів її фінансування відображено на рис. 4.

Результати реалізації наведеної на рис. 4 програми розвитку потенціалу підприємства подано на рис. 5. При цьому безпосередньо програма розвитку МТБП задається через коефіцієнт x_{ij} . Цей коефіцієнт приймає бінарне значення. Коли він дорівнює одиниці, то приймається рішення про реалізацію *j*-го заходу щодо *i*-го бізнес-процесу з табл. 1. Значення x_{ij} на рівні нуля свідчить про неможливість реалізації певного ОТЗ принаймні у поточному циклі розвитку МТБП. Отже, через здійснення циклу оптимізації відбувається розподіл наведених у табл. 1 організаційно-технічних заходів між бізнес-процесами (вони також задані у табл. 1) в рамках значень x_{ij} :

$$x_{ij} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}. \quad (1)$$

Як видно з формули (1) та рис. 6, сформована в результаті застосування оптимізаційної моделі програма розвитку МТБП дозволяє підвищити рентабельність виходу бізнес-процесів (рентабельність продажів) з 13,9% до 18,1%.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
20	Характеристики програми розвитку МТБП на ДП "Електроважмаш"								
21	Складова програми розвитку		<i>j</i> -тий організаційно-технічний захід						
22			ОТ31	ОТ32	ОТ33	ОТ34	ОТ35	ОТ36	ОТ37
23	Коефіцієнт економії витрат від реалізації <i>j</i> -того організаційно-технічного заходу		0,0119	0,0101	0,0079	0,0092	0,0105	0,0220	0,0188
24	Фінансування програми розвитку МТБП, тис. грн. (Q)		413,2						
26	Матриця формування програми розвитку МТБП (<i>xij</i>)								
27			ОТ31	ОТ32	ОТ33	ОТ34	ОТ35	ОТ36	ОТ37
28		БП1	0	0	0	1	1	1	0
29		БП2	1	1	0	1	1	1	1
30		БП3	1	1	0	0	1	1	1
31		БП4	1	0	0	1	0	1	0
32		БП5	0	0	0	0	0	0	1
34	Вартість програми розвитку (<i>bij N xij</i>)								
35	<i>i</i> -ті бізнес-процеси, по відношенню до яких розробляється програма розвитку		<i>j</i> -тий організаційно-технічний захід						
36			ОТ31	ОТ32	ОТ33	ОТ34	ОТ35	ОТ36	ОТ37
37	Виробництво асинхронних двигунів	БП1	0	0	0	20,2	23,1	45,4	0
38	Виробництво тягових двигунів	БП2	29,2	23,3	0	10,4	14,7	23,3	28,3
39	Генератори мобільних установок	БП3	12,4	16,7	0	0	27,3	12,4	25,3
40	Пристрої захисту від коливань напру	БП4	15,1	0	0	22,9	0	45,6	0
41	Генератори змінного та постійного с	БП5	0	0	0	0	0	0	15,5
42	Разом		411,1						

Рис. 4. Опис сформованої програми розвитку та її фінансування

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
44	Сумарне зниження витрат від реалізації ОТЗ, скориговане на виробничу програму (<i>bij N xij</i>)									
45	<i>i</i> -ті бізнес-процеси, по відношенню до яких розробляється програма розвитку		<i>j</i> -тий організаційно-технічний захід							
46			ОТ31	ОТ32	ОТ33	ОТ34	ОТ35	ОТ36	ОТ37	
47	Виробництво асинхронних двигунів	БП1	0,00	0,00	0,00	0,04	0,05	0,10	0,00	
48	Виробництво тягових двигунів	БП2	0,04	0,03	0,00	0,03	0,04	0,08	0,06	
49	Генератори мобільних установок	БП3	0,02	0,01	0,00	0,00	0,01	0,03	0,02	
50	Пристрої захисту від коливань напру	БП4	0,03	0,00	0,00	0,02	0,00	0,05	0,00	
51	Генератори змінного та постійного с	БП5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	
53	Характеристики бізнес-процесів ДП "Електроважмаш" після реалізації програми змін									
54	Бізнес-процес (БПі)		Виробнича програма (N), шт.	Сумарні витрати на виробництво	Сумарні виручка від реалізації	Прибуток, тис. грн.				
56	Виробництво асинхронних двигунів	БП1	115	497,0264701	621	124,0				
57	Виробництво тягових двигунів	БП2	227	718,5797132	903,46	184,9				
58	Генератори мобільних установок	БП3	340	400,1708875	469,2	69,0				
59	Пристрої захисту від коливань напру	БП4	238	532,9212312	635,46	102,5				
60	Генератори змінного та постійного с	БП5	134	166,9874232	198,32	31,3				
61	Разом		1054	2315,685725	2827,44	511,8				
62	Рентабельність продажів		18,1%							

Рис. 5. Сформована програма розвитку потенціалу підприємства

Таким чином, у статті запропоновано варіант практичного вирішення завдання з формування переліку заходів із розвитку матеріально-технічної бази підприємства як вагомому елементу його потенціалу. Зазначимо, що остаточне рішення про впровадження відібраних організаційно-технологічних заходів приймається суб'єктом управління з МУРМТБ. Такому суб'єкту потрібен інструмент, що моделюватиме реакцію підприємства від впливу на будь-який із важелів управління розвитком потенціалу. Обґрунтування процесу проведення такого моделювання і визначатиме напрямки подальших досліджень авторів.

Література: 1. Іванов Ю. Б. Інтеграційний розвиток суб'єктів господарювання: теоретичне обґрунтування та організація управління : монографія / Ю. Б. Іванов, А. А. Пилипенко. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2012. – 400 с. 2. Teece D. J. Dynamic capabilities and strategic management / D. J. Teece. – New York : Oxford University Press, 2009. – 299 p. 3. Воронкова А. Э.

Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия / А. Э. Воронкова. – Луганск : ВГУ, 2000. – 315 с. **4.** Отенко И. П. Механизм управления потенциалом предприятия : монография / И. П. Отенко, Л. М. Малярец. – Харьков : Изд-во ХГЭУ, 2003. – 220 с. **5.** Литвиненко А. О. Розвиток матеріально-технічної бази підприємства: концептуальні засади та механізм управління / А. О. Литвиненко // Управління розвитком. – 2010. – № 20. – С. 124–126. **6.** Sachs S. Sustainable Success with Stakeholders: The Untapped Potential / S. Sachs, E. Ruhli, I. Kern. – New York : Palgrave Macmillan, 2009. – 144 p. **7.** Пономаренко В. С. Структура визначення інтегрального показника системної ефективності розвитку підприємства / В. С. Пономаренко, І. В. Гончарова // Економіка розвитку. – 2012. – № 1 (61). – С. 86–94. **8.** Новикова М. В. Формалізація методологічних підходів до оцінювання стратегічного потенціалу підприємств України / М. В. Новикова // Економічний Часопис-XXI. – 2013. – № 3–4 (1). – С. 34–38. **9.** Пилипенко А. А. Стратегічна інтеграція підприємств : монографія / А. А. Пилипенко. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2008. – 408 с. **10.** Srinivasan R. Strategic Business Decisions. A Quantitative Approach / R. Srinivasan. – Delhi : Springer, 2014. – 316 p. **11.** Черкасов В. В. Развитие научно-технического потенциала предприятий в системе факторов модернизации российской промышленности : монография / В. В. Черкасов. – М. : ООО Изд-во «Компания Спутник+», 2010. – 296 с.

References: **1.** Ivanov Yu. B. *Intehratsiyni rozvytok subiektiv hospodariuvannia: teoretychne obgruntuvannia ta orhanyzatsiia upravlinnia : monohrafiia* [Integration Development of Business Organizations: Theoretical Foundation and Organization Management: monograph] / Yu. B. Ivanov, A. A. Pylypenko. – Kharkiv : VD «ІNЖЕК», 2012. – 400 p. **2.** Teece D. J. *Dynamic Capabilities and Strategic Management* / D. J. Teece. – New York : Oxford University Press, 2009. – 299 p. **3.** Voronkova A. Ye. *Strategicheskoe upravlenie konkurentosposobnym potentsialom predpriyatiya* / A. Ye. Voronkova. – Lugansk : VNU, 2000. – 315 p. **4.** Otenko I. P. *Mekhanizm upravleniya potentsialom predpriyatiya : monografiya* [The Mechanism of Management Capacity of the Enterprise: monograph] / I. P. Otenko, L. M. Malyarets. – Kharkov : Izd-vo HGEU, 2003. – 220 p. **5.** Lytvynenko A. O. *Rozvytok materialno-tekhnichnoi bazy pidpriemstva: kontseptualni zasady ta mekhanizm upravlinnia* [The Development of Logistics Enterprises: Conceptual Framework and Management Mechanism] / A. O. Lytvynenko // Upravlinnia rozvytkom. – 2010. – No. 20. – P. 124–126. **6.** Sachs S. *Sustainable Success with Stakeholders: The Untapped Potential* / S. Sachs, E. Ruhli, I. Kern. – New York : Palgrave Macmillan, 2009. – 144 p. **7.** Ponomarenko V. S. *Struktura vyznachennia intehrального pokaznyka systemnoi efektyvnosti rozvytku pidpriemstva* [Structure Determination of Integral Index System Efficiency of the Enterprise] / V. S. Ponomarenko, I. V. Hontareva // Ekonomika rozvytku. – 2012. – No. 1 (61). – P. 86–94. **8.** Novykova M. V. *Formalizatsiia metodolohichnykh pidkhodiv do otsiniuvannia stratehichnoho potentsialu pidpriemstv Ukrainy* [The Formalization of Methodological Approaches to Evaluating Potential Strategic Enterprises in Ukraine] / M. V. Novykova // Ekonomichnyi chasopys-XXI. – 2013. – No. 3–4 (1). – P. 34–38. **9.** Pylypenko A. A. *Stratehichna intehratsiia pidpriemstv : monohrafiia* [Strategic Integration of Enterprise: monograph] / A. A. Pylypenko. – Kharkiv : VD «ІNЖЕК», 2008. – 408 p. **10.** Srinivasan R. *Strategic Business Decisions. A Quantitative Approach* / R. Srinivasan. – Delhi : Springer, 2014. – 316 p. **11.** Cherkasov V. V. *Razvitie nauchno-tehnicheskogo potentsiala predpriyatiy v sisteme faktorov modernizatsii rossiyskoy promyshlennosti : monografiya* [The Development of Scientific and Technological Capacity of Enterprises in the Modernization of the Russian Industry of Factors: monograph] / V. V. Cherkasov. – M. : Izd-vo «Kompaniya Sputnik+», 2010. – 296 p.

Інформація про автора

Пилипенко Андрій Анатолійович – докт. екон. наук, проф., завідувач кафедри бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61001, Україна, e-mail: aapil@ukr.net).

Литвиненко Аліна Олександрівна – канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61001, Україна, e-mail: l_alisha@ukr.net).

Інформация об авторе

Пилипенко Андрей Анатоліевич – докт. екон. наук, проф., заведуючий кафедрой бухгалтерского учета Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (пр. Ленина, 9а, г. Харьков, 61001, Украина, e-mail: aapil@ukr.net).

Литвиненко Алина Александровна – канд. екон. наук, доцент кафедры бухгалтерского учета Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (пр. Ленина, 9а, г. Харьков, 61001, Украина, e-mail: l_alisha@ukr.net).

Information about the author

A. Pilipenko – Doctor of Sciences in Economics, Professor, Head of the Department of Accounting, Kharkiv National University of Economics (Lenina pr., 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine, e-mail: aapil@ukr.net).

A. Lytvynenko – Candidate of Sciences in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (Lenina pr., 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine, e-mail: l_alisha@ukr.net).

*Стаття надійшла до ред.
29.08.2015 р.*